

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Aşağıda yer alan sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim Yumaklı tarafından Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması hususunu arz ederim.

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili

Türkiye'de tarım ürünlerinde üretici ile tüketici arasındaki fiyat farkı giderek artmakta; üreticiden düşük fiyatlarla çıkan ürünler, hal, aracı ve depolama süreçlerinden geçerek tüketiciye ulaşana kadar katlanarak yükselmektedir. Bu süreçte üretici emeğinin karşılığını almakta zorlanırken, tüketici de yüksek fiyatlarla karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle ürünlerin depolanması, arzın geciktirilmesi ve piyasaya daha yüksek fiyatlarla sunulması gibi uygulamalar, fiyat oluşumunu etkileyen önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Kamuoyuna yansıyan çeşitli örnekler üzerine ilgili kurumlarca incelemelerin başlatıldığı ve gerekli işlemlerin yapıldığı görülmektedir. Bununla birlikte, bu örnekler üretimden hale ve depolama süreçlerine kadar olan aşamalarda fiyat ve stok hareketlerinin izlenmesi, tespiti ve müdahale zamanlamasının ayrıca değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Tarım piyasasında sağlıklı bir işleyiş için denetimlerin sürekli, sistematik ve önleyici bir anlayışla yürütülmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) Sebze ve meyve ürünlerinde üretimden hal ve depolama süreçlerine kadar fiyatların %300-%500 arttığı dikkate alındığında bu artışlar hangi aşamalarda yoğunlaşmaktadır? Bakanlığınız bu süreçleri nasıl ve hangi aşamada tespit etmekte, fahiş fiyat artışlarına karşı hangi denetim ve kontrol mekanizmalarını uygulamaktadır?
- 2) Hal Kayıt Sistemi üzerinden ürünlerin giriş, çıkış ve depolama süreleri hangi sıklıkla ve nasıl denetlenmektedir?
- 3) Stoklama ve arz gecikmesine bağlı fiyat artışlarının kamuoyuna yansımadan önce tespit edilmesine yönelik bir izleme sistemi bulunmakta mıdır?
- 4) Ürünlerin depolanarak piyasaya arzının geciktirilmesi durumunda, bu süreçler hangi aşamada tespit edilmekte ve denetim süreci ne zaman başlatılmaktadır?
- 5) Hal Kayıt Sistemi verileri üzerinden olağan dışı stoklama ve fiyat hareketlerini belirleyen erken uyarı mekanizması mevcut mudur?

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili

- 6) Üretimden sonraki süreçte ürün arzını etkileyen uygulamalara karşı önleyici denetim ve kontrol araçları nelerdir?
- 7) Basına yansımayan benzer stoklama ve fiyat hareketlerinin tespiti için sürekli izleme altyapısı bulunmakta mıdır?
- 8) Üretimden hale kadar olan süreçte ürün hareketlerinin şeffaf ve izlenebilirliği nasıl sağlanmaktadır?
- 9) Hal ve depolama süreçlerinde denetimlerin etkinliğini artırmaya yönelik yeni sistem veya mevzuat çalışmaları var mıdır?
- 10) Denetim ve izleme süreçlerinin zamanlamasının, piyasa dengesi ve fiyat oluşumu açısından yeterliliği nasıl değerlendirilmektedir?